

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМОК 2

“Стратегічні орієнтири вдосконалення фінансового забезпечення корпоративних підприємств”

Бригідир Н. З., ст. гр. ФСТМ-11
Письменна Т. В., к.е.н.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Головним індикатором, що засвідчує ефективність діяльності підприємства, є його капітал, який вказує на прибутковість чи збитковість роботи, а також на ефективність прийнятих управлінських рішень у минулих роках. За допомогою формування оптимальної структури капіталу підприємство забезпечує себе достатнім обсягом активів, здійснює раціональне їх використання, збільшує фінансову стійкість. З розвитком ринкових відносин виникає потреба у більш детальному та всебічному дослідженні капіталу підприємства, факторів впливу на нього, вивченні нових методів управління капіталом.

В умовах нестабільної економічної ситуації в країні суб'єкти господарювання зацікавлені в тому, щоб зберегти свої позиції на ринку, тому дедалі більш актуальними стають питання, пов'язані з управлінням капіталом. За допомогою обґрунтованих управлінських рішень підприємства можуть не тільки одержати певний позитивний результат, але й закріпити його на довготривалій період. Для такого ефекту необхідно здійснити аналіз діяльності, причому від ґрунтовності такого аналізу залежить ефективність подальших рішень щодо управління капіталом.

Варто зазначити, що на даний час, як за кордоном, так і в Україні, на практиці переважає утилітарний, вузько направлений підхід до аналізу капіталу підприємства. В той же час необхідно відзначити, що капітал є категорією, яка має складну економічну природу, й показники його не відображаються прямо в фінансовій звітності підприємства. Тому одержання показників капіталу можливо тільки зі застосуванням розрахункових і аналітичних методів. Це обґрунтовує необхідність у розробці та використанні при проведенні аналізу й оцінки капіталу системи показників, що найбільш повно характеризують його стан, рух і ефективність використання.

Формування і розвиток механізму управління капіталом підприємства відбуваються в певному економічному середовищі, в певних економічних умовах. До останніх віднесено такі: збільшення загальної кількості підприємств; збільшення обсягу капіталу підприємств усіх видів економічної діяльності; визначення обсягу та порядку формування статутного і резервного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм на законодавчому

рівні; домінування в структурі капіталу підприємств реального сектору економіки позичкового капіталу; переважання власного капіталу в структурі балансу підприємств з високим рівнем фондомісткості виробництва продукції тощо [1, с. 53].

Удосконалення механізму управління капіталом підприємства досягається в результаті здійснення відповідної фінансової політики, яка характеризується кількома етапами, а саме:

1) На першому етапі аналізується загальний обсяг капіталу підприємства, темпи його зміни порівняно з базовим і попереднім періодами, відповідність обсягу власного капіталу розміру необоротних і оборотних активів, питома вага власних засобів у сукупному капіталі підприємства. Після цього розглядаються джерела формування власного капіталу, здійснюється їх вартісна оцінка, вивчається питання про достатність власних засобів і визначається рівень самофінансування підприємства в динаміці.

2) На другому етапі здійснюється оцінка вартості окремих елементів капіталу за джерелами залучення (внутрішніми і зовнішніми), робиться висновок про доцільність їх залучення у плановому періоді.

3) На третьому етапі визначається планова потреба у капіталі підприємства для фінансування необоротних і оборотних активів. Також установлюються розміри приросту власного та позикового капіталу порівняно зі звітним періодом.

4) На четвертому етапі здійснюється оптимізація співвідношення окремих частин капіталу за джерелами фінансування, які залучаються для формування капіталу підприємства. Основним критерієм такої оптимізації може бути коефіцієнт рівня фінансування підприємства за рахунок зовнішніх і внутрішніх коштів.

5) На п'ятому етапі здійснюються розробка і прийняття рішень щодо залучення відповідних обсягів фінансових ресурсів з внутрішніх і зовнішніх джерел для формування капіталу підприємства [2, с. 111].

При здійсненні такого аналізу керівництво підприємства зможе встановити можливі загрози для подальшої його роботи, здійснити заходи для уникнення їх виникнення, а також визначити можливі варіанти збільшення прибутку в наступних періодах.

Таким чином, ефективне управління капіталом є необхідним для кожного суб'єкта господарювання, адже від цього процесу залежить не лише прибуток, але й можливість залишитися на своїй позиції в умовах високої конкуренції на ринку та нестабільної економічної ситуації в країні.

Література

1. Чорна О.М. Економічний зміст та проблематика управління капіталом підприємства реального сектору економіки в Україні / О.М. Чорна // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 2. – С. 48-56.

Влох Т. А., ст. гр. ФСТМ-11
Рендович П. М., к.е.н.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИКИ ФІНАНСУВАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Підприємство є основою економіки будь-якої держави. Від результатів його діяльності залежить як економічний, так і соціальний розвиток країни. Діяльність будь-якого підприємства можлива лише за умов використання в процесі свого функціонування різних видів економічних ресурсів, зокрема його активів. Враховуючи важливість активів в діяльності підприємства розглянемо більш детально це поняття.

Унаслідок того, що торгівля має свої особливості порівняно з іншими галузями економіки, що безпосередньо відображається на наявності необоротних активів на підприємствах торгівлі, то при розробленні політики фінансування необоротних активів необхідно враховувати ці особливості. Зупинимося на визначенні цих особливостей детальніше.

1. Необоротні активи не змінюють своєї речової форми, але відбувається постійне зменшення їхньої вартості у процесі амортизації. Особливість торгівлі проявляється в економічному обліку основних засобів та нематеріальних активів: амортизацію включають не до витрат виробництва, як на підприємствах інших галузей, а до витрат обігу [1]. Відшкодовується вона не з виручки взагалі, а з торговельної надбавки. Отже, основні засоби впливають на співвідношення змінних і постійних витрат обігу. Як наслідок, з одного боку, зменшення прибутку, тобто зменшення власних джерел фінансування, а з іншого – амортизаційні відрахування також належать до власних джерел фінансування. Все це впливає на формування власних джерел фінансування підприємств торгівлі.

2. Частка необоротних активів у складі активів. Для підприємств торгівлі, на відміну від підприємств інших галузей економіки, характерна більша питома вага в сукупних активах оборотних активів. Так, частка оборотних активів підприємств торгівлі на кінець 2015 року складала 78,8%, коли, в цілому, в економіці вона складала 49,4% [2]. Така особливість пов'язана з виконанням підприємствами торгівлі своєї основної функції – реалізації товарів і надання послуг населенню, що потребує акумуляції значної частки коштів у запасах товарів та частково у розрахунках за них. Слід також додати, що торгівля не належить до фондоємних галузей економіки. Через це вартість необоротних